

grus, penningar, mull. En kedja af berg. — 4) Verktyg. Blifva träffad af en pil. Få ett hugg af en sabel. — 5) Medel. Nära sig af åkerbruk. Blifva drucken af vin. — 6) Egenkap hos person eller ting. En man af heder, af snille. En vara af god beskaffenhet. — 7) Innehåll (mått, mål, vikt, pris, tid). En butelj, full af vin. Ett verk af tio delar. Taga in en last af spannmål. Ett band af två alnars längd. En last af 200 tunnor. Ett paket af 20 lods vikt. Det säljes till ett pris af 12 sk. skålpundet. En person af trettio års ålder. — 8) Del af ett helt. Hälften af äplet. En bit af tårtan. Vid foten af berget. Två personer af sällskapet. En af mina vänner. — 9) Af lägsnande, borttagande, befriande. Torka dammet af bordet. Taga af sig hatten. Taga af en fånge hans bojor. — 10) Ägande, tillhörighet. Ägare af en landegendom. Konung af Sverige. Riddare af Svärdsorden. Vissa äldre adliga ätter, som skriva sig till något familjgods, nyttja i sina namn af framför namnet på det gods, som utgör ättens hufvudsäte, t. ex. Horn af Åminne, Lind af Hageby, m. fl. För att utmärka sitt adelskap, hafva på grund häraf, i sednare tider, personer, som blifvit adlade, antagit af framför sitt ursprungliga namn, utan att det utmärker ägandet af något sådant familjgods, t. ex. af Wannqvist, af Sillén, m. fl. — 11) Af uttrycker äfven ofta begreppet af ablativen i latinets och brukas sålunda allmänt i passiva sats. Vara omtyckt af alla. Förföljas af fienden. Plågas af sjukdom. Blifva anfallen af feber. — 12) Elliptiskt nyttjas Af i flera talesätt, t. ex.: Armen, käppen är af, d. v. s. afbruten. Stå med hatten af, d. v. s. aflyftad. — 13) Följande talesätt böra äfven anmärkas: Vara, blifva af med någon, vara ell. blifva befriad ifrån, t. ex.: nu är jag af med honom, hon har nu blifvit af med henne. Vara, blifva af med något, hafva förlorat eller förlora något, t. ex.: jag är af, har blifvit af med min paraply. Blifva af, ske, äfv. taga vägen, t. ex.: det blir ingenting af med den saken; hvar blef han af? Komma af sig, råka i förfall, komma på obestånd; äfv. plötsligt stanna af i ett tal, utan att kunna fortsätta, antingen till följe af glömska eller för det man tappat koncepterna. Af sig sjelf, af egen ingifvelse, frivilligt, utan andras tillgörande, t. ex.: veta af sig sjelf; han kom af sig sjelf. Uttrycket af sig antyder stundom lynne, natur, t. ex.: vara rädd, ondsint af sig. — Jfr Utaf.

AFARBETA, v. a. 1. Genom arbete småningom betala. A. en skuld. Äfven Arbeta af. — Afarbetande, n. 4. o. Afarbetning, f. 2.

AFART, m. 3. (nat. hist.) Afdelning af en art, som i oväsentliga delar afviker derifrån. Äfven: Artförändring, Varietet.

AFBALKA, v. a. 1. 1) Genom timmer-, plank- eller brädvägg afstänga ett mindre rum inuti ett större. A. en färdette i ett fähus. — 2) Genom dylik vägg, afdelat ett rum. A. ett rum i flera smärre. Äfv. Balka af. — Afbalkande, n. 4.

AFBALKNING, f. 2. 1) Handlingen, då man afbalkar. — 2) Sjelfva skiljeväggen emellan afbalkade rum. — 3) Rum, som blifvit afbalkadt ifrån ett annat.

AFBANDA, v. a. 1. Taga banden af (laggkär). Äfv. Banda af. — Afbandande, n. 4. o. Afbandning, f. 2.

AFBARKA, v. a. 1. Taga barken af (ett träd,

en stock, o. s. v.). Äfv. Barka af. — Afbarkande, n. 4. o. Afbarkning, f. 2.

AFBASTA, v. a. 1. 1) Taga basten af (träd, o. s. v.). — 2) (färgk.) Afbinda. — Afbastande, n. 4. o. Afbastning, f. 2.

AFBEDJA, v. a. 2. (böjes som Bedja). 1) (i religiös stil) Bedja om tillgift för. A. ett sel, en synd. — 2) Genom bön afvända. A. sitt straff. — Afbedjande, n. 4.

AFBEDJANDE, a. p. 1. Som uttrycker önskan att afbedja något. Stå i a. ställning.

AFBERGA, v. a. 1. Inskörda all grödan af (åker eller äng). A. ett åkergårde, en äng. Äfv. Berga af. — Afbergande, n. 4. o. Afbergning, f. 2.

AFBETA, v. a. 1. (om djur) Förtära allt växande gräs eller grödan på (ängs-, betes- eller åkermark). A. en äng, en hage, ett gårde. Stundom sättes äfven gräset etc. som objekt, t. ex.: Korna hafva a—t allt gräset i hagen. — Äfv. Beta af. — Afbetande, n. 4. o. Afbetning, f. 2.

AFBETALA, v. a. 1. 1) Betala en del af en skuld. A. sin skuld till hälften. A. 50 R:dr på sin skuld. — 2) Småningom betala. A. hela sin skuld genom arbete. — Äfv. Betala af. — Afbetalande, n. 4.

AFBETALNING, f. 2. 1) Handlingen, då man afbetalar. — 2) Den afbetalade summan. — Ss. A—ssumma.

AFBETSLA, v. a. 1. Taga betslet af. A. en häst, en åsna. — Äfv. Betsla af. — Afbetslande, n. 4. o. Afbetsling, f. 2.

AFBIDA, v. a. 1. Vänta till inträffandet af något. A. någons ankomst. A. tjenligt tillfälle. A. tiden, afvakta de händelser, som tiden kan medföra. — Syn. Se Vänta. — Afbidande, n. 4.

AFBIDAN, f. sing. indef. Inväntande af något, som skall inträffa. Brukas blott med föregående preposition. Under a. att. I a. af hans ankomst.

AFBILA, v. a. 1. Hugga sidorna jemna på (bjelke eller stock). — Afbilande, n. 4.

AFBILD, m. 3. 1) Konstgjord, liknande bild af något levande (porträtt, bildstod, o. s. v.). — 2) (fig.) Säges om person eller sak, som framställer likhet med någon annan. Han är sin fars a. Liljan är en a. af oskulden. — Syn. Afteckning, Afmålning, Aftryck.

AFBILDA, v. a. 1. 1) Göra en bild, som liknar något föremål. A. en människa, en häst, en blomma, ett hus. — 2) (fig.) Återspegla. Sjöns blanka yta a—ade stottets höga torn. — 3) (fig.) Med träffande drag skildra, beskrifva. A. en persons karakter. — Syn. Afmåla, Afrita, Skildra, Afskildra, Forma, Aftaga, Afteckna, Framställa, Föreställa, Representera. — Afbildande, n. 4.

AFBILDNING, f. 2. 1) Handlingen, då man afbildar. — 2) Afbild. — Syn. Se Bild.

AFBINDA, v. a. 3. (böjes som Bindu) Ombinda, tillbinda något, så att det går af, bort. A. en värta. — Afbindande, n. 4. o. Afbindning, f. 2.

AFBITA, v. a. 3. (böjes som Bitu) 1) Genom bitande afskilja. A. en träd, en stjelk. — 2) Genom bitande afskilja en del ifrån det hela. A. kanten af ett brödstycke. — Äfv. Bitu af. — Afbitande, n. 4. o. Afbitning, f. 2.

AFBITARE, m. 3. (tekn.) En sorts kniptång.

AFBITEN, a. p. 2. neutr. — et. (bot.) Säges om blad, som ända sig trubbigt med flera ojemma inskärningar.